

به نام خدا

هزار واژه ترکی

در

زبان کُردی

www.ketab.ir

پرویز زارع شاهمرسی

سرشناسه : زارع شاهمرسی، پرویز، ۱۳۵۰ -
 عنوان و نام پدیدآور : هزار واژه ترکی در زبان کردی/ پرویز زارع شاهمرسی.
 مشخصات نشر : ارومیه : انتشارات یاز، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : ۳۴ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۶-۰۹۴-۷
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : زبان ترکی -- واژه‌نامه‌ها -- کردی
 Turkish language -- Dictionaries -- Kurdish
 زبان ترکی آذربایجانی -- ریشه‌شناسی
 Azerbaijani language -- Etymology
 رده بندی کنگره : PL۱۹۳
 رده بندی دیویی : ۴۹۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۵۹۷۴۹
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب: هزار واژه ترکی در زبان کردی

نویسنده: پرویز زارع شاهمرسی

تیراژ: ۱۰۰۰

ناشر: یاز

طرح جلد: یازنشر

چاپ و صحافی: ارومیه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول ۱۴۰۰

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

ISBN: 978-622-206-094-7 * شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۶-۰۹۴-۷

ارومیه، خیابان مدنی ۱، کوی ۱۶، پلاک ۱۰۳، ۰۴۴-۳۲۷۶۴۲۹۵

E-mail: yaznashr@gmail.com

Yaznashr.blogfa.com

۰۹۱۴۳۴۰۵۳۹۶

پیشگفتار

اگرچه خاستگاه زبانهای ترکی و کردی در قاره آسیا است ولی اینها به دو خانواده متفاوت زبانی تعلق دارند. جابجاییهای بزرگ انسانی در این قاره موجب شده است که حاملان این زبانها بویژه در منطقه آسیای مقدم در کنار همدیگر قرار گرفته و ماجرایی از ارتباط زبانی و فرهنگی را بوجود آورند.

روشن است که ارتباطات اجتماعی و اقتصادی بر ارتباطات فرهنگی پیشی دارند. انسانها ابتدا برای رفع نیازهای اقتصادی خود، داد و ستد را آغاز می کنند. این مراودات به ارتباطات اجتماعی و همینطور خویشاوندی می انجامد. تداوم این روند هم موجب آغاز ارتباطات زبانی و فرهنگی می شود. میزان ارتباطات فرهنگی هم تابعی از ارتباطات اولیه است.

نکته اصلی این است که اگرچه حوادث سیاسی از جمله تغییر مرزها، ظهور و سقوط حکومتها بر ارتباطات اجتماعی و اقتصادی تأثیر گذاشته و میزان آن را کم و زیاد می کنند ولی ارتباطات فرهنگی چندان از این حوادث پیروی نمی کنند. به همین خاطر نیز این نوع ارتباطات، ماندگاری بیشتری دارند. حتی خدشه گذشت اعصار هم بر این ماندگاری کمتر دارد.

پژوهش در چند و چون این ارتباطات، موضوعی بسیار جالب و البته مهم در شناخت تاریخ و مردم شناسی است. تأثیری که مردمان همسایه در حیطه زبان، لباس، آداب و رسوم و ... بر همدیگر دارند می تواند یکی از شاخه های این پژوهش باشد. به عنوان مثال اگر واژگان دخیل یک زبان در زبان دیگر احصاء شود، می تواند زمینه را برای پژوهشگران مردم شناس آماده کند که میزان و نحوه ارتباط فرهنگی میان اینان را روشن سازند.

به تعبیر دیگر اگر روشن شود که مردمی چه واژگانی را از همسایگان خود گرفته و داده اند می توان به سطح روابط اجتماعی و فرهنگی میان آنها پی برد. واژگانی که در حیطه ابزار، لوازم زندگی، لباس، حیوانات اهلی و وحشی، کشاورزی، دامداری و ... در جریان این تبادل قرار گرفته اند، جنبه های جالبی از زندگی دو طرف

را روشن می سازد.

داستان داد و ستد میان زبانها، داستانی شیرین و دلکش است. گوش فرادادن به این داستان، برای کسی که می کوشد از تعصبات آزاردهنده بدور باشد، بسی دل انگیز است. پیشتر به جستجوی واژگان دخیل ترکی در زبانهای فارسی و عربی پرداخته بودم که حاصل آن انتشار کتاب «فرهنگ واژگان دخیل ترکی در زبانهای فارسی و عربی» (تهران. نشر تکدرخت. ۱۳۹۱) بود.

براین باورم که یافتن واژگان دخیل یک زبان در زبان دیگر، تنها از عهده گویندگان زبان میهمان برمی آید. چرا که آنان ریشه افعال زبان خود را می شناسند و می توانند واژه دخیل را با مصادر زبان خود سنجیده و دخیل بودن آن را تشخیص دهند. امید آن دارم که با تدوین مجموعه واژگان کردی در زبان ترکی، سویه دیگر این پژوهش هم کامل شود.

نکته جالب از نظر زبان شناسی این است که زبان کردی سرشار از صداهایی مانند «ه» و «ژ» است. در بسیاری از کلمات که با مصوت آغاز می شوند، صدای «ه» به اول کلمه اضافه می شود. در بسیاری از واژگان صداهای «ز» و «ش» به «ژ» تغییر می یابند. کثرت استفاده از صدای فتحه نیز نکته چشمگیر دیگر است.

مجموعه حاضر می کوشد بدون داشتن ادعایی هرچند اندک در ریشه شناسی، تنها به اندازه توانایی ناچیز مؤلف آن، تعدادی از واژگان ترکی را در کردی بنمایاند. روشن است که واژگان ترکی در زبان کردی، تنها محدود به این تعداد نیستند و پژوهشهای بیشتر با سلائق مختلف، باید این مجموعه را کاملتر نماید. خوانندگان گرامی می توانند نظرات خود را از طریق نشانی shahmarasi@yahoo.com به بنده برسانند.

پرویز زارع شاهمرسی

تبریز. لیل آباد

۲۴ بهمن ۱۴۰۰